

Haven i EF Grønnehavegaard

Ansvar og opgavevaretagelse

- Bestyrelsen har ansvaret for at de grønne arealer fremstår vedligeholdte og svarer til ejendommens karakter, jf. foreningens vedtægter.
- Bestyrelsen arbejder på baggrund af en haveplan og aftaler havens vedligeholdelse og fornyelser på sine møder.
- Bestyrelsen kan delegere opgaver vedr. haven til viceværten (jf. gældende jobbeskrivelse) og eksterne leverandører.
- Bestyrelsen kan invitere interesserede medlemmer til havearbejdsdage og aftale separate haveopgaver med interesserede medlemmer i dialog med viceværten.

Styrende principper for havedesign

- Målet med haven er at bidrage med høj herlighedsværdi til den repræsentative og gennemførte arkitektoniske helhed, Grønnehavegaard er. Bevarelse af den oprindelige, arkitekt tegnede havanlæg er udgangspunktet for alle fornyelser. Havedesign og haveinventar skal harmonere med ejendommens karakter: En etagebygning i funkisstil fra 1934.
- Vi søger vejledning i [Bygningskultur Danmarks udgivelse Funkishuset](#), hvor funkistidens ambitioner med de grønne omgivelser er beskrevet. Vi lægger vægt på følgende principper:
 - En parklignende, åben og præsentabel forhaver: En græsplæne anlagt med et bredt, afgrænset bed, hvor beplantningen er mindre buske og træer, gerne stedsegrønne.
 - En gårdhave, som er mere ugenert, privat og velegnet til ophold og leg. Her er beplantningen mere romantisk og vild i sin stil.
 - Haven skal være rationel, fornuftig og praktisk og ikke kræve alt for meget pasning.
- Foreningen er medlem af Haveselskabet og bruger primært selskabets rådgivning, som er gratis, i spørgsmål om planter i haven.
- Biodiversitet (flora og fauna) og forskønnelse i alle 4 årstider skal være kendetegnende for havearealerne.

Opmærksomhedspunkter

- Jordbunden på ejerforeningens matrikel er ikke velegnet til at dyrke spiselige planter.
- Der plantes ikke klatreplanter ved bygningens vægge af hensyn til murværket.

Haveplan, som opdateres og behandles løbende på bestyrelsesmøder

Opdateret 28-10-2025

Haveplan for 2025

1. Budget

I forhold til 2024 falder udgifterne til haven markant, da vi i 2024 har satset ekstraordinært i at opgradere de grønne omgivelser. Status ultimo oktober: Der er brugt 1.560 kr. til haven i år.

2. Beskæring

~~— Sommerfuglebusken klippes godt ned i foråret, når der er frostfrit. (blomstrer juli-august)~~

~~— Roser klippes godt ned i foråret (blomstrer juni-juli)~~

~~— De store gamle buske på græsplænen ml. 135-137 beskæres.~~

- Ved opgang 39 holdes efeu kort på bagsiden af krukken, så den ikke får fat i bygningens mursten og mørtel.

3. Beplantning

~~— I foråret, når der er frostfrit, sås der sommerblomster ved raftehegnet: Morgenfruer gennemgående i hele bedet, men mest på højre side af figentræet. (Blomstrer juli-oktober).~~

~~— I forhaven ved 133-137 er der fokus på det nye bed langs gangstien, og her skal vi være opmærksomme på at vande godt, så planterne får en solid start og bedet bliver frodigt.~~

- Eksisterende planter i det gamle bed langs facaden ved 133-137 ses som en "plantebank" og flyttes med tiden til det nye bed eller andre steder på matriklen, hvor der opstår huller i beplantning. Det gamle bed tones ned for at undgå en vild og romantisk udtryk i den del af vores have, som skal give et stramt og parklignende indtryk. Der sås græs, hvor planter er flyttet.
- Der undersøges mulighed for at samle alle roser i rosenbedene i gården. (Vi får stor hjælp af en beboer til løbende klipning af roser.)
- Den unge mørkelilla syren, som vokser uhensigtsmæssigt foran vinduet af stueejligheden i 39, forsøges flyttet til gården, hvor vi skulle fælde en gammel syren ifm. gårdprojektet i 2020.
- Den opstammede kristtjørn, som vokser uhensigtsmæssigt foran vinduet af stueejligheden i 39, fældes, og der plantes buske, som ikke bliver så høje. Udgift i 2025 ca. 500 kr.

4. Græsslåning

Græsset i gården holdes kort.

Græsset i forhaven mellem 133 og 137 holdes kort.

I forhaven foran 39, som er afgrænset af en høj hæk og derfor har en mere privat karakter, kan græsset i midten gro med de vilde markblomster, som af sig selv dukker op, med tanke på øget biodiversitet på matriklen.

5. Gødning

~~Tulipaner gødes i starten af marts, når de første blade stikker op.~~

6. Fyrretræet i gården

Væksten af efeu i fyrretræet skal begrænses. I første omgang prøver vi selv at begrænse væksten, og evt. følger vi op med professionel hjælp. (jf. junimødet-24)

7. Glatførebekæmpelse

Fra 2023 salter ejerforeningen ikke mere. Der undersøges løbende, hvilken type grus, som fungerer bedst. Har vi behov for at opbevare grus udendørs, anskaffes en overdækket beholder, fx fra [Lomax](#) eller [Tressudemiljø](#), i dialog med viceværten (ca 3.000 kr.). Kommunen er blevet kontaktet løbende vedr. deres saltning, med tanke på ejerforeningens beplantning.

2024: Dokumentation af året der gik i haven

Forhaven foran 39

Vi rationaliserede og forskønnede forhaven ved at fjerne rosenbuskene, som ikke er tidstypiske for 1930'ernes funkis-forhaver. Vi fik plantet 3 buske, som også er lettere at passe, og lagde forårsløg i bedet ved facaden. Vi fik fornyet hækken langs indkørslen til gården, som havde store huller.

Forhaven ved stien (8 og 10): Vi har jordforbedret, hvor der ikke vokser hæk, plantet nyt og lagt forårsløg.

Forhaven foran 133-137

Efter fejlslagne forsøg i tidens løb med først liguster- og så bøgehæk som afgrænsning af foreningens græsarealer fra den offentlige sti til Grøndalsparken, fik vi i oktober-24 anlagt et bredt bed ved forkanten af forhaven, afgrænset med en stenkant. Stenkanten tjener som værn mod vejsalt og er formet som en afspejling af stenkanten på modsat side af stien. Køge Anlægsgartner stod for både etablering af stenkant og gartnerarbejde. Vi fik udskiftet jord og plantet både træer, forskellige og primært stedsegrønne, men også blomstrende buske og bunddække i form af stauder samt lagt forårsblomstrende løg. Udgiften løb som budgetteret op på 130.000 kr.

Vi ansøgte Havekulturfonden om tilskud til afgrænsningsprojektet, men fik afslag: "Bestyrelsen har vurderet, at fondens midler for tiden desværre ikke er tilstrækkeligt store til at kunne støtte projekterings- og anlægsprojekter."

Vi prøvede at få kommunen med i projektet, da problemet handlede i grund og bund om dårlige vækstforhold: saltet smeltevand på vores matrikel/i vores hæk. Vi fik afslag, men fik dem dog til at etablere en chausséstende ved indgangen til 137, hvor vandet løb over stenbelægningen, og til at forme en rende i asfalten til vand.

I tråd med [funkisarkitekturens designprincipper](#) skal helhedsindtrykket i forhaven være repræsentativ og parklignende (ikke romantisk og privat), og gerne være præget af en græsplæne og afgrænsede bede. Plantesammensætningen i det afgrænsede bed følger funkisprincipper i det, at størstedelen af buskene er stedsegrønne. Træer og buske skal have en naturlig form og ikke formklippes. Vi har lagt vægt på ikke at etablere en monokultur, men en mangfoldig helhed, som både er interessant for de forbigående at se på og for insektlivet, i alle 4 årstider.

Sammen med græsplænen bliver det afgrænsede bed det dominerende haveelement i forhaven. Det vil sige, at bedet ved husmuren nedtones og vægten flyttes til det afgrænsede bed. Nuværende beplantning ved facaden fungerer som en plantebank i forhold til huller i bedet, gårdhaven og andre steder på matriklen. Græsplænen skal med tiden gro helt frem til facaden.

De forskellige buske skal blive det dominerende element i bedet. Der blev plantet flere blomstrende stauder for at skabe mest mulig biodiversitet i starten, mens buskene er små. Men bedets funktion er at afgrænse året rundt, og stauder vil forsvinde om vinteren. Derfor skal buskene vinde terræn. Vi stræber efter, at jorden bliver dækket med stedsegrønt, skyggetålende bunddække som Helleborus'er og Vinca Minor.

Træer og buske skal holdes unge ved beskæring, så fx hvid kornel ikke begynder at gro brune, gamle grene, men har kun unge, røde grene, som om vinteren vil spille smukt sammen med de stedsegrønne buske.

Ved evt. nyplantning skal man være opmærksom på de hårde vindforhold på stedet og begrænset direkte sol: der er kun eftermiddagssol i kort tid. Af løvfaldende buske er kornel-buske optimale og har smukke, farverige grene om vinteren – de kommer i rødt, orange og grønt. Stedsegrønne buske skal være i overtal.

Vi fik etableret en siveslange i bedet, så vi kan rationalisere viceværtens vandingsopgave på denne side af ejendommen. Vi vander ikke længere ved facaden, for ikke at øge vandforbruget og for at skåne bygningen.

Gårdhaven

Ved grillpladsen har vi plantet overskuddet af de kæmpestenbræk, som ikke skulle bruges i bedet på parksiden.

Vi har etableret et vandelement til fugle og insekter. Og området omkring har vi plantet med bunddække Vinca Minor, som blomstrer fra tidligt forår til sent på sommeren. I blomsterbedet ved raftehegnet med de store roser er der lagt tulipanløg og efterårsblomstrende stauder.

Plantelister 2024

Forhaven foran 39

Der er plantet en mørklilla syren og to blå syriske roser samt 5m ligusterhæk.

Det nye bed – buske, træer og stauder

Beskrivelse latin	Beskrivelse	Alder	Størrelse
LIGUSTRUM VULG. 'LIGA'	Stedsegrøn Liguster	0/1/2H	50-80 CM
MAHONIA AQUIFOLIUM	Mahonie	CO/TK	BUSK
PYRACANTHA HYB. 'ORANGE GLOW'	Ildtorn	CO/TK	BUSK
ILEX CRENATA 'CONVEXA'	Dværgkristtorn	CO/TK	BUSK
CORNUS ALBA 'SIBIRICA'	Rødgrenet kornel	CO/TK	BUSK
PHILADELPHUS LEM. 'BELLE ETOILE'	Uægte Jasmin	CO/TK	BUSK
PHYSOCARPUS OPU. 'DIABOLO'(R)	Blærespiræa	CO/TK	BUSK
SYRINGA MEYERI 'Flowerfesta White'	Dværgsyren	CO/TK	BUSK
RIBES SANGUINEUM 'KOJA'	Blodribs	CO/TK	BUSKE
VIBURNUM OPULUS	Kvalkved/Ulfsrøn	CO/TK	BUSKE
BERBERIS THUNB. 'ORANGE ICE'	Berberis	CO/TK	BUSKE
SORBUS AUCUPARIA	Almindelig Røn	SHO K	12-14 CM
ACER PSEUDOPLAT. 'ROTTERDAM'	Ahorn	SHO K	12-14 CM
VINCA MINOR 'Alba'	Singrøn, Vintergrøn	CO	
ANEMONE nemorosa	Anemone	CO	
ANEMONE japonica 'Königin Charlotte	Høstanemone	CO	
RUDBECKIA fulgida 'Goldsturm'	Solhat	CO	
HOSTA lancifolia	Funkia	CO	
HOSTA sieboldiana	Funkia	CO	
HELLEBORUS niger Christmas Carol	Julerose	CO	

Det nye bed – blomsterløg

Vare	Pris	Antal			Subtotal
 Queen of night Tulipaner 25Stykker	9,13 €	-	1	+	9,95 € × Fjern
 Jaap groot Tulipaner 20Stykker	8,21 €	-	5	+	44,75 € × Fjern

White triumphator

Tulipaner

27,48 €

29,95 €

× Fjern

80Stykker

Apricot beauty

Tulipaner

29,31 €

31,95 €

× Fjern

100Stykker

Double mixed

Påskeliljer og Pinseliljer

25,23 €

27,50 €

× Fjern

60Stykker

Galanthus woronowii

Vintergækker

32,06 €

34,95 €

× Fjern

300Stykker

Galanthus elwesii

Vintergækker

29,82 €

32,50 €

× Fjern

200Stykker

Continental

Tulipaner

8,21 €

17,90 €

× Fjern

20Stykker

Om vintergækkerne				
Februar	Galanthus woronowii	1-25 cm	hvid	https://www.bulbi.nl/da/galanthus-woronowii-v21276-config
Februar	Galanthus elwesii	1-25 cm	hvid	https://www.bulbi.nl/da/galanthus-elwesii
Om påskeliljerne				
marts, april	Double mixed	40-60 cm	hvid-gul-abrikos	https://www.bulbi.nl/da/double-mixed-v31063-config
Om tulipanerne				
marts, april	Jaap groot	40-60 cm	lysegul, sort midte	https://www.bulbi.nl/da/jaap-groot-v27973-config
April	Apricot beauty	25-40 cm	Abrikos	https://www.bulbi.nl/da/apricot-beauty-v1314-config
April	Continental	40-60 cm	mørk	https://www.bulbi.nl/da/continental
Maj	Queen of night	40-60 cm	mørk	https://www.bulbi.nl/da/queen-of-night
maj	White triumphator	40-60 cm	hvid	https://www.bulbi.nl/da/white-triumphator

Forårsløg på resten af matriklen

			Ved raftehegne t	Ved hjørnet 8	Bedet ved vaskeriet	Opgang 39	133-137	(Modtaget 25. okt) / I alt
Tom Pouce		April, 40-60 cm	8		7			15
Design impression		Maj, 40-60 cm	15	10				25
Mango Charm		April, 40-60 cm				80		80
Continental		April, 50 cm	10	5	5			20
Saxatilis		April/Maj, 1-25 cm			25			25
Iris blue magic hollandica		Maj/juni, 60-85 cm			50			50
Jaap Croot		Maj, 45 cm	15	5			40 (Rød væg)	60
Orange cassini		April, 25-40 cm					25 (Gul Væg)	25
Galanthus elwesii		Februar/ma rts, 15 cm	50	40	10		100	200
Puschkinia scilloides var. Libanotica		April, 1-25 cm		25	25			50

Plantelister 2023 og før

Findes kun på papir - se viceværtens mappe